

แบบฟอร์มเสนอรายชื่อผลงานวิจัย
นิทรรศการ ห้องที่ 3 ผลงานวิจัยและสิ่งประดิษฐ์จากฐาน มทร.อีสาน 5 วิทยาเขต
คณะวิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์

ลำดับที่ 1	รายละเอียด
ชื่อผลงาน	การสร้างมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากทุนชุมชนเขตอารยธรรมขอมอีสานใต้-กัมพูชา(พิมาย-นครวัด นครธม)
ชื่อผู้วิจัย	ผศ.ดร. จงกล จันท์เรือง และคณะ
บทคัดย่อ	<p>นักท่องเที่ยวมีแนวโน้มเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็วแต่ยังขาดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวรอง ดังนั้นแผนงานโครงการวิจัยเรื่อง “การสร้างมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากทุนชุมชนเขตอารยธรรมขอมอีสานใต้-กัมพูชา (พิมาย-นครวัดนครธม)” มีวัตถุประสงค์ของโครงการเพื่อ (1) สร้างมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากทุนชุมชนเขตอารยธรรมขอมอีสานใต้-กัมพูชา (พิมาย-นครวัดนครธม) (2) สร้างเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเขตอารยธรรมขอมอีสานใต้-กัมพูชา (พิมาย-นครวัดนครธม) และ (3) ศึกษาประสิทธิภาพประสิทธิผลการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเขตอารยธรรมขอมอีสานใต้-กัมพูชา (พิมาย-นครวัดนครธม)</p> <p>เส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสร้างสรรค์โดยชุมชนตามเขตอารยธรรมขอมอีสานใต้-กัมพูชา (พิมาย-นครวัดนครธม) ประกอบด้วย 4 เส้นทางย่อย คือ (1) เส้นทางเที่ยวที่ 1 กินหมี่ นุ่งไหม ไปปราสาท (2) เส้นทางที่ 2 นอนโฮมสเตย์ เก้แบบชาวกูย ลุย Angkor (3) เส้นทางที่ 3 ชมตะวัน ชิมขนมจีน แห่งเมืองพระนคร (4) เส้นทางที่ 4 นอนโฮมสเตย์ ปันจักรยาน ชมเมืองต่ำ ขึ้นเขาพนมรุ้ง</p> <p>การทดสอบเส้นทางและกิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยนักท่องเที่ยวอาสาเดินทางท่องเที่ยวจริง จำนวน 10 ราย ผลการประเมินกิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยการประเมินความพึงพอใจจากการสอบถาม การสังเกต/การสัมภาษณ์ ด้วยแบบสอบถาม คือ (1) Attractions (จุดท่องเที่ยว) ปราสาทขนาดเล็กเสน่ห์อยู่ที่ชุมชน นักท่องเที่ยวชอบทำกิจกรรมกับชุมชน (2) Activities (กิจกรรม) นักท่องเที่ยวชอบการทำกิจกรรมกับชุมชนมากกว่าการฟังคำบอกเล่าจากชุมชน (3) Accessibility (การเข้าถึง) การเข้าถึงมีความสะดวกสบาย (4) Amenities (บริการและความสะดวกสบาย) นักท่องเที่ยวประทับใจกับการบริการและความสะดวกสบาย นักท่องเที่ยวชื่นชมในการเป็นธรรมชาติของชุมชนทั้งการบริการ ภาชนะที่ใช้ โดยเฉพาะใบตองที่ใช้เป็นภาชนะบรรจุห่ออาหารพื้นถิ่น น้ำที่ใช้บริการเป็นน้ำใบบ่อย เป็นต้น (5) Accommodation (ที่พัก) ที่พักสะดวกสบายแต่ไม่มีแอร์ นักท่องเที่ยวยอมรับได้ เนื่องจากชุมชนมีการต้อนรับที่ดี</p> <p>สรุปผลการประเมินผลเส้นทางและกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสร้างสรรค์โดยชุมชน พบว่า นักท่องเที่ยวประเมินผลประสิทธิภาพการท่องเที่ยวอยู่ในระดับดี และประสิทธิผลคือเกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวและกระจายรายได้ลงสู่ชุมชน</p>
เนื้อหา	แผนงานวิจัยเรื่อง การสร้างมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากทุนชุมชนเขตอารยธรรมขอมอีสานใต้-กัมพูชา (พิมาย-นครวัดนครธม) ผู้อำนวยการแผนงานวิจัยคือ ผศ.ดร.จงกล จันท์เรือง ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณจาก สกว. ปีงบประมาณ 2560 การดำเนินงานประกอบด้วย 3 โครงการย่อย คือ 1) โครงการการค้นหาและถอดองค์ความรู้ทุนชุมชนเพื่อค้นหาเส้นทางการท่องเที่ยวเขตอารยธรรมขอมอีสาน

ใต้-กัมพูชา (พินาย-นครวัดนครธม) หัวหน้าโครงการ คือ ผศ.ดร.จกมล จันทร์เรือง

2) โครงการค้นหาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมและสร้างโปรแกรมการท่องเที่ยวระยะสั้นตามเส้นทางอารยธรรมขอม (อีสานใต้-กัมพูชา) โดยชุมชนมีส่วนร่วม หัวหน้าโครงการ คือ อาจารย์นิลุบล วิโรจน์ผดุงพงศ์

3) โครงการการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการท่องเที่ยวเขตอารยธรรมขอมอีสานใต้-กัมพูชา (พินาย-นครวัดนครธม) หัวหน้าโครงการ คือ ดร.อัญชลี บุพพมาลา

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์

(1) สร้างมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากทุนชุมชนเขตอารยธรรมขอมอีสานใต้-กัมพูชา จากผลการดำเนินงานวิจัยวิจัยโครงการย่อยที่ 1 เรื่อง การค้นหาและถอดองค์ความรู้ทุนชุมชนเพื่อค้นหาเส้นทางท่องเที่ยวเขตอารยธรรมขอมอีสานใต้-กัมพูชา (พินาย-นครวัดนครธม) ซึ่งมีการสำรวจและจัดเก็บข้อมูลทุนชุมชน รวมถึงการถอดองค์ความรู้ของทุนชุมชนที่มีความเห็นว่าจะสามารถนำมาแปลงเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวได้ ด้วยการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวสร้างสรรค์เพื่อเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ทั้งนี้กระบวนการดังกล่าวถูกนำมาผ่านการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ของโครงการย่อยที่ 2 เรื่อง ค้นหาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมและสร้างโปรแกรมการท่องเที่ยวระยะสั้นตามเส้นทางสายปราสาทราชมรรคา (พินาย-นครวัดนครธม) โดยชุมชนมีส่วนร่วม เพื่อร่วมกันค้นหาและสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอารยธรรมขอมอีสานใต้-กัมพูชา ทั้งนี้การดำเนินงานเป็นการดำเนินงานตามบริบทของแต่ละจังหวัด หลังจากได้เส้นทางของแต่ละจังหวัดเรียบร้อยแล้ว จึงนำจุดเด่นของแต่ละจังหวัดมาเชื่อมต่อกันเป็นเส้นทางท่องเที่ยวไทย-กัมพูชา ตัวอย่างเช่น ปราสาทหินพิมาย มีชุมชนตะวันตกวัดเดิม อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ทำกิจกรรมฝึกทำเส้นหมี่พิมาย/ผัดหมี่ ประกอบอาหารจากหมี่พิมายกับชุมชนตะวันตกวัดเดิม และปราสาทปรางค์บ้านปรางค์ ชุมชนบ้านปรางค์ อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา ฝึกสาวไหม-ทอผ้า ณ ชุมชนบ้านปรางค์ ส่วนจังหวัดบุรีรัมย์มีปราสาทพนมรุ้ง ปราสาทเมืองต่ำ บ้านโคกเมือง มีกิจกรรมฝึกทำอาหารพื้นบ้าน ณ บ้านโคกเมือง โหมสเดย์ ทอเสื่อกกและทอผ้า เดินป่า/ปลูกป่า ณ เขาปลายบัด จังหวัดสุรินทร์ ปราสาทบ้านไพร บ้านเชื้อเพลิง จังหวัดสุรินทร์ สวนสมุนไพรป่าสำออง ณ บ้านเชื้อเพลิง โหมสเดย์ จังหวัดศรีสะเกษ ปราสาทปรางค์กู๋ บ้านกู๋ ฝึกทำอาหารและขนมพื้นบ้าน เช่น แกงมันปู ขนมโปรกะซัง ชุมชนภูมิตาก๊อก และชุมชนภูมิโอดเต็ง จังหวัดเสียมเรียบ ประเทศกัมพูชา เรียนรู้การทำขนมจีนเส้นสดและการทดลองทำน้ำตาลสดจากชุมชน ณ จังหวัดเสียมเรียบ ประเทศกัมพูชา เป็นต้น

(2) สร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเขตอารยธรรมขอมอีสานใต้-กัมพูชา

การจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวด้วยโปรแกรมการท่องเที่ยวระยะยาว เป็นการเชื่อมต่อนักศึกษาจากจังหวัดนครราชสีมา ไปยังจังหวัดเสียมเรียบ ประเทศกัมพูชา ประกอบด้วย 4 เส้นทาง คือ

เส้นทางที่ 1 กินหมี่ นุ่งไหม ไปปราสาท เป็น เส้นทางท่องเที่ยวประกอบด้วย ปราสาทหินพิมาย ชุมชนตะวันตกวัดเดิม อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ปราสาทปรางค์บ้านปรางค์ ชุมชนบ้านปรางค์ หมู่ 11 อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา และพักค้างแรม ณ โหมสเดย์บ้านเชื้อเพลิง ปราสาทบ้านไพร ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ใช้เวลาเดินทางท่องเที่ยว 1 วัน 1 คืน

เส้นทางที่ 2 นอนโหมสเดย์ เก็บแบบชาวกูย ลุย Angkor เป็นเส้นทางท่องเที่ยวประกอบด้วย ชุมชนบ้านเชื้อเพลิง

ปราสาทบ้านไพร ตำบลเชื้อเพลิง อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ชุมชนบ้านกู่ ปราสาทปรางค์กู่ ตำบลกู่
อำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ และ ข้ามนแดนไปยังตลาดไนท์มาร์เก็ต ณ เสียมเรียบ ประเทศกัมพูชา พักค้าง
แรม ณ ประเทศกัมพูชา ใช้เวลาเดินทางท่องเที่ยว 1 วัน 1 คืน

เส้นทางที่ 3 ชมตะวัน ชิมขนมจีน แห่งเมืองพระนคร เป็นเส้นทางท่องเที่ยวประกอบด้วย ปราสาทนครวัด/นคร
ธม ชุมชนภูมิตาก๊อก ชุมชนภูมิตอเต็ง ปราสาทบันไทสำเหร่ ปราสาทบันไทศรี และเดินทางข้ามแดนกลับ
ประเทศไทย ร่วมกิจกรรมบายศรีต้อนรับกลับประเทศไทย ณ ชุมชนบ้านโคกเมือง ตำบลจรเข้มาก อำเภอประ
โคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ พักค้างแรม ณ บ้านโคกเมือง ใช้เวลาเดินทางท่องเที่ยว 1 วัน 1 คืน

เส้นทางที่ 4 นอนโฮมสเตย์ ปั่นจักรยาน ชมเมืองต่ำ ขึ้นเขาพนมรุ้ง เป็นเส้นทางท่องเที่ยวประกอบด้วย ชุมชน
บ้านโคกเมือง ตำบลจรเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ปราสาทเมืองต่ำ ปราสาทหินพนมรุ้ง และ
เดินทางกลับภูมิลำเนาของนักท่องเที่ยวแต่ละท่าน ใช้เวลาเดินทางท่องเที่ยว 1 วัน 1 คืน

(3) ศึกษาประสิทธิภาพประสิทธิผลการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเขตอารยธรรมขอมอีสานใต้-กัมพูชา

การทดสอบประสิทธิภาพโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสร้างสรรค์โดยชุมชนเขตอารยธรรมขอมอีสาน
ใต้-กัมพูชา ดำเนินการสอบถามข้อมูลเชิงลึกจากนักท่องเที่ยวอาสาสมัคร จำนวน 10 ราย จากการประกาศรับ
สมัครนักท่องเที่ยวอาสา ผ่านทางเฟสบุ๊คแฟนเพจ และ เว็บไซต์ ตั้งแต่วันที่ 24-28 พฤษภาคม 2561 พบว่ามี
นักท่องเที่ยวอาสาสมัครจำนวน 10 ราย ซึ่งแตกต่างกันทั้งอายุและรายได้

ผลการดำเนินงานจัดกิจกรรมท่องเที่ยวซึ่งมีนักท่องเที่ยวอาสาเดินทางท่องเที่ยวจริง (Testing in Real Situation)
พบว่านักท่องเที่ยวประทับใจการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวดังกล่าวโดยจะชวนเพื่อนที่เหลื่อที่ไม่สามารถเดินทางมา
ด้วยในรอบนี้มาเที่ยวใหม่โดยจะทำหน้าที่พาเพื่อนเที่ยวเพราะมีประสบการณ์แล้ว อีกทั้งมีการซื้อสินค้าชุมชน
โดยนักท่องเที่ยว ณ หมู่บ้านเชื้อเพลิง เป็นจำนวนมากกว่า 15,000 บาท ผ้าไหมผืนละ 3,500 บาท จำนวน 4
ผืน ผ้าพันคอผืนละ 1,500 บาท จำนวน 3 ผืน แสดงให้เห็นถึงการกระจายตัวการท่องเที่ยวสู่ชุมชนและ
กระจายรายได้สู่ชุมชนอย่างแท้จริง นอกจากนี้นักท่องเที่ยวมีการบอกต่อจากนักท่องเที่ยวอาสา ตาม
Facebook Fan Page พาเพื่อนเที่ยว (<https://www.facebook.com/พาเพื่อนเที่ยว-1302609369823764/>)

บทสรุปและข้อค้นพบงานวิจัย

1) การสะสมทุนของชุมชน จากการดำเนินงานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากทุน
ชุมชน พบว่า ชุมชนมีพัฒนาการด้านการแปลงทุนชุมชนให้เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ จนเกิดวง
ล้อของการพัฒนาชุมชนแบบมีส่วนร่วม โดยเฉพาะกระบวนการการสะสมทุนชุมชนเพื่อต่อยอดการพัฒนา
ชุมชนในแต่ละด้าน เช่น ทุนมนุษย์ เดิมมีความสามารถเฉพาะด้านการทอผ้า เมื่อมีการพัฒนาต่อยอดอย่าง
ต่อเนื่อง ทุนมนุษย์นั้นสามารถเพิ่มทักษะการยอมรับธรรมชาติ จนเกิดเป็นสินค้าพื้นถิ่นที่นำรายได้สู่ชุมชน เกิด
เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์นำรายได้สู่ชุมชน เป็นต้น

2) ความภูมิใจและความตระหนักถึงความสำคัญของภูมิปัญญา วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของชุมชน จากการ
ดำเนินงานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากทุนชุมชน ด้วยการแปลงความเชื่อ
ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญา วิถีชีวิตของชุมชน ให้กลายเป็นทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว พบว่า ชุมชนเกิด
ความกระตือรือร้นในการแปลงความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรม ความรู้ ภูมิปัญญาต่าง ๆ ที่จับต้องไม่ได้ให้
กลายเป็นสิ่งที่จับต้องได้ สามารถนำมาแปลงเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยชุมชน กิจกรรม

	<p>ดังกล่าวก่อให้เกิดความภูมิใจและความตระหนักถึงความสำคัญของภูมิปัญญา วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของชุมชน เกิดการอนุรักษ์/การพลิกฟื้นภูมิปัญญากลับมา เช่น การทำหมี่พิมาย การทอผ้า การทอเสื่อกก การจักสาน เป็นต้น มีการประยุกต์ภูมิปัญญาเดิมให้ทันสมัยโดยไม่ทิ้งกลิ่นอายของภูมิปัญญาเดิม เช่น ผ้าขาม้า จักสาน อาหาร เป็นต้น</p> <p>3) การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชน จากการดำเนินงานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากทุนชุมชน พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน อีกทั้งยังเกิดความภูมิใจในการจับจ่ายใช้สอยเพื่อซื้อสินค้าพื้นบ้านจากชุมชนเป็นของฝากของที่ระลึก อันนำไปสู่การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ชุมชน การกระจายนักท่องเที่ยวจากแหล่งท่องเที่ยวหลักสู่ชุมชน ทำให้ชุมชนมีรายได้จากการให้บริการและขายสินค้าชุมชน</p> <p>4) การดำเนินงานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากทุนชุมชนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่อื่นได้ เนื่องจากมีการนำกระบวนการงานวิจัยของแผนงานวิจัยนี้ไปใช้ประโยชน์ ณ หมู่บ้านหนองเม็ก อ.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา พบว่า หมู่บ้านหนองเม็กสามารถสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวได้</p>
<p>รูปภาพประกอบ</p>	<p>คู่มือประกอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสร้างสรรค์โดยชุมชน</p> <p>คู่มือเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสร้างสรรค์โดยชุมชน</p>

<https://www.phimai-angkorwat.com/rccr/frontend/index.php?r=site%2Finformation>

ข้อมูลข่าวสาร

เส้นทางและกิจกรรมการท่องเที่ยว

คลิกที่ภาพเพื่อชม E-BOOK

การข้ามชายแดน

คลิกที่ภาพเพื่อชมภาพใหญ่

กิจกรรมท่องเที่ยวสร้างสรรค์

คลิกที่ภาพเพื่อชม E-BOOK

Copyright © 2019 โครงการวิจัย เรื่อง การสร้างมูลค่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากชุมชนตามเขตอารยธรรมขอมอีสานใต้-กัมพูชา

ระบบนำทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยชุมชนตามเขตอารยธรรมขอมอีสานใต้-กัมพูชา

Download Application

